

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ekim 2019 • No: 139

Unutmayalım, Hatırlayalım, Örgütlenelim!

Tarihin derslerini unutmak, insanlığı felakete sürüklüyor. Aslında tarih, insanın en büyük rehberidir. Ama unutmak istemeyen ve bu rehberin izinden gidenler için... Eğer işçi sınıfı ve emekçiler örgütlü değilse, büyük acılar pahasına öğrendiklerini unuturlar. Unutkanlık işçi sınıfının düşmanıdır: işçi ve emekçileri kendi yolundan çıkartıp sömürücülerin yoluna iter.

İnsanın ne kadar zeki olduğunu vurgulamak için sıkça hayvanlarla kıyaslama yapılır. Evet, insan zekidir, yaşadığı dünyanın farkında ve bilincindedir. Üretir, kendisini ve doğayı değiştirir, dönüştürür. Yaşadığı deneyimleri biriktirir ve tecrübe kazanır. Dolayısıyla geçmişi hatırlar ve geçmişin tecrübeleri ışığında geleceğe doğru yol alır. Kısacası buna tarih bilinci diyoruz. Ama insanlık, geçmişten

geleceğe yol alırken, defalarca, arkasında bıraktığını zannettiği noktaya gerisin geri yuvarlanmıştır. Neden? Çünkü unutkanlık, insanın en büyük baş belalarından birisidir. Dilimizde şöyle güzel bir atasözü vardır: Hafıza-i beşer nıyan ile maluldür. Yani insan hafızası unutkanlıkla sakatlanmıştır. Zor zamanlardan geçen insanlar, biraz rahata erdiklerinde geçmişte yaşadıklarını unutmaya eğiliminde olurlar.

Genel olarak unutmak insanın ruh sağlığı için iyidir. Ama her şeyi unutmaması değil. İnsan, unutmaması gerekeni de unutunca, büyük felaketslere yol açabiliyor. Meselâ savaşılar insanlık için en büyük felakettir. Bugün Ortadoğu'da yoğunlaşan *Üçüncü Dünya Savaşı*, şu ana kadar milyonlarca insanın canını aldı. Kentler yıkıldı, milyonlarca insan başka ülkelere göç etmek zorunda kaldı. 3,5 milyon Suriyeli Türkiye'ye göç etti, etmeye de devam ediyor. Yemen ve Suriye'de savaş tüm şiddetiyle sürüyor. Bu savaştan emekçi insanların hiçbir çıkarı olamaz. Savaşı isteyen ve başlatanlar egemenlerdir. ABD ve Rusya gibi emperyalist güçler, onlarla birlikte bölge ülkeleri Ortadoğu'yu yeniden paylaşmak, petrol ve enerji yataklarından aslan payını kopartmak istiyorlar. Savaş sürdükçe, silah şirketlerinin kârı da katlanıyor, sermayeleri büyüyor.

2003'te ABD Irak'a saldırmadan önce, aylar boyunca kara propaganda yürüttü, dünyayı ayağa kaldırdı. Saddam Hüseyin'in nükleer silahları olduğunu, terör örgütlerini beslediğini ve ABD'yi tehdit ettiğini ileri sürdü. Oysa hepsi yalandı ve şimdi ABD başkanı Trump, bunu açıkça itiraf ediyor. Ama o zamanki ABD yönetimi Amerikan halkını aldatmayı başarmıştı. Eğer işçi ve emekçiler ikna olmasaydı ve karşı çıksalardı, ABD egemenleri bu savaşı başlatamazlardı. Çünkü 1970'lerin başında Amerikan halkı Vietnam savaşına karşı ayağa kalkmış, savaş karşıtı gösteriler tüm ülkeyi sarmıştı. Baskı altında kalan ABD egemenleri, Vietnam savaşını sona erdirmek zorunda kaldılar. Ne var ki aradan yıllar geçti ve Amerikan halkı, ülkeyi yöneten egemenlerin Kore ve Vietnam savaşında nasıl ahlâksızca yalan söylediklerini unuttu. Bu yüzden Irak savaşı için uydurulan yalanlara büyük ölçüde aldandı.

Sömürücü egemenler, işçi ve emekçilerin gözünde savaşı haklılaştırmak için pis ve kapkaranlık yalanlara başvurmaktan geri durmuyorlar. Milliyetçiliği kışkırtarak ve savaşa karşı çıkan herkesi vatan haini ilan ederek toplumu psikolojik baskı altına alıyorlar. İnsanların bilincini felç etmek, tüm düşünce süreçlerini tıkamak, sağduyunun hâkim olmasını engellemek istiyorlar. Tek düşündükleri cüzdanları, makamları, iktidarları ve sermayeleridir ama durmaksızın "vatanın selameti" nutku atıyorlar. Halk milliyetçiliğin etkisinde kalıp galeyana gelince, savaşın ve yıkımın önündeki engeller kalkmış oluyor. Bu açıdan *Birinci Dünya Savaşı* çarpıcı bir örnektir.

1914'te savaş patlak verdiğinde İngiltere, Fransa ve Rusya bir tarafta; Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu ise diğer tarafta yer almıştı. Bu iki cephe arasındaki savaş milyonlarca insanın canını alırken, yan yana yaşayan halklar bölünüp par-

çalanacak ve sonu gelmeyen acılar çekilecekti. Savaşa katılan tüm ülkelerin egemenleri, halkı savaş cephesine sürmek için aynı yalana başvuruyorlardı. Onlara şöyle sesleniyorlardı: "Bu savaş bir vatan savunusudur; medeniyetimizi, özgürlüğümüzü, vatanımızı savunmak namus borcudur. Savaşmazsak yok olacağız, bu kutsal bir savaştır." Her ülkede milliyetçilik kışkırtıldı, halkların bilinci kin ve nefretle dolduruldu. Ancak kısa zaman sonra, kahramanlık türkülerinin yerini ölüm, yıkım ve açlık aldı.

1914'ten 1918'e kadar süren savaşta tam 18 milyon insan can verdi. Bu savaşta yüz binlerce Osmanlı askeri öldü ve çok daha fazlası yaralandı. O dönem iktidarda olan İttihat Terakki partisinin paşaları, Osmanlı'yı yeniden büyük imparatorluk yapma hayali kuruyorlardı. Ama Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan oldular;

Osmanlı dağıldı ve halklar paramparça oldu. Etkisi günümüze kadar devam eden acı ve travmalar yaşandı. Bu savaştan, yaşanan acı ve kahrı dile getiren nice türkü kaldı. Yemen, Hey On Beşli ya da Çanakkale türküsü bunlardan bir kaçıdır. Fakat ne yazık ki dillerden düşmeyen bu türkülerin büyük bir felaketi anlattığı unutulmuştur.

Egemenler, örgütsüz, unutkan ve tarih bilinci zayıf kitleleri kısa zamanda aldatıp milliyetçi histerinin peşinden sürüklemeyi başarır. Aksi halde, Birinci Dünya Savaşında büyük bir yıkım yaşayan ve acı çeken Alman halkı, dünyayı fethetmeye soyunan faşist Hitler'in peşinden gider miydi? Hitler, Almanya'yı büyük

güç yapma vaadiyle halkı peşine taktı. Hitler'e göre Alman halkı üstün bir halktı, imparatorluk geçmişine sahip olan Almanya durdurulamazdı. Alman egemenleri gaz odalarında milyonlarca Yahudi'yi katlederken, ırkçılık ve milliyetçilik zehriyle sarhoş olan Alman halkı, bu katliama gözünü kapatıyordu. Sonuçta *İkinci Dünya Savaşında* 70 milyon insan ölürken, tek büyüyen kapitalist şirketlerdi. Almanya tam anlamıyla perişan oldu ve halkı uzun yıllar boyunca faşizmi ve Hitler'i desteklemenin utancını yaşadı.

Tarihin derslerini unutmak, insanlığı felakete sürüklüyor. Aslında tarih, insanın en büyük rehberidir. Ama unutmak istemeyen ve bu rehberin izinden gidenler için... Eğer işçi sınıfı ve emekçiler örgütlü değilse, büyük acılar pahasına öğrendiklerini unuturlar. Sermaye sınıfı ve onların politikacıları ise unutmazlar. Çünkü örgütlüdürler. Unutkanlık işçi sınıfının düşmanıdır; işçi ve emekçileri kendi yolundan çıkartıp sömürücülerin yoluna iter. Egemenlerin oyununa gelen ve milliyetçilik zehrini şerbet niyetine içen işçi; hayat pahalılığının, işsizliğin, yoksulluğun, mezarda emekliliğin sorumlusunu unuttur. O halde unutmamak için örgütlenelim, sınıf bilinci kazanalım ve egemenlerin oyununa gelmeyelim. ■

Sömürücü egemenler, işçi ve emekçilerin gözünde savaşı haklılaştırmak için pis ve kapkaranlık yalanlara başvurmaktan geri durmuyorlar. Milliyetçiliği kışkırtarak ve savaşa karşı çıkan herkesi vatan haini ilan ederek toplumu psikolojik baskı altına alıyorlar.

Ne Kadar Mücadele O Kadar Ekmek!

Ekmekğin tarihi, insanlığın tarım devrimiyle yerleşik hayata geçmesine kadar uzanır. Ekmekğin yaşamımıza girmesinden bu yana geçen yaklaşık 10 bin yılda insanlık çok büyük değişimler yaşadı, ekmek de öyle. Uzun yüz yıllar boyunca insanlar, ekmeği eşit bölüştüler. Ta ki toplum bir gün sınıflara bölünene kadar. Sınıfsız toplumların yerini sınıflı toplumlar aldı; yani bir avuç asalak çoğunluğun ürettiğine el koymaya başladı. Böylece ekmek de zenginlerin ekmeği ve yoksulların ekmeği olarak ikiye bölündü. Zenginlerin ekmeği beyaz ve yumuşak, yoksulların ekmeği ise esmer ve sertti. Zenginlerin kuş sütü eksik sofralarının süsü olan ekmek, yoksullar için temel besin maddesi oldu. Dünyanın farklı coğrafyalarında, tarihin pek çok döneminde ekmek bulamayan yoksullar isyan ettiler. Bu isyanlar tarihe “ekmek isyanları” olarak geçti. Kimi zaman da egemenler yoksul halkların isyanının önüne geçmek için ekmeği kullandılar. Örneğin Roma’da imparatorlar sefalet içinde yaşamaya mahkûm ettikleri halka bedava ekmek dağıtarak, isyanların önüne geçmeyi başarabiliyorlardı.

Geçmişten bugüne çok şey değişti şüphesiz. Artık yoksul sofralarında ekmekten başka gıdalar da bulunuyor. Yine de biz işçiler için ekmeğin ayrı bir yeri var. İşçi sınıfının ozanı Hasan Hüseyin’in bir şiirinde dediği gibi, sofrada etten önce ekmeğe varıyor elimiz. Ama bundan da önemlisi ekmeğin binlerce yıllık serüveni onu bir simge haline getirmiş bulunuyor. Öyle ki her dilde söylenişi farklı olsa da dünyanın neresine giderseniz gidin işçilerin ekmeğe yüklediği anlam aynıdır. Örneğin yaşam kavgası “ekmek kavgası” demektir işçiler için. “Ekmek parası” için çalışırız. Yaşamın zorlaştığını anlatmak için “ekmek aslanın ağzında” deriz. Daha iyi bir yaşam için verdiğimiz mücadele “ekmeğimizi büyütme mücadelesidir” mesela. Geçmiş işçi kuşaklarının mücadeleye kazandığı haklarımız elimizden alındığında “ekmeğimiz küçüldü” deriz. İşten atıldığımızda ekmeğimizden edildik deriz, ekmeğimize göz dikenlere, ekmeğimizle oynayanlara öfke duyarız.

Bugün bütün dünyada egemen olan sistem kapitalizmdir. Sanayinin ve teknolojinin daha önce hiç olmadığı

kadar gelişmesiyle, yaşamımızı kolaylaştıracak olanaklar da arttı. Değişen koşullar toplumsal ihtiyaçları da değiştirdi. Ekmek sadece bildiğimiz ekmek değildir artık. **Ekmek kıdem tazminatımızdır. Ücretimizdir, sosyal yaşamımızdır, sevdiğimizimize ayırdığımız zamandır ekmek. Ekmek eğitimidir, konuttur, sağlıktır, emeklilik hakkıdır, demokratik haklarımızdır. İşte bütün bunlar için verdiğimiz mücadele ekmek mücadelesidir.** Ama ekmeğimiz giderek küçülüyor. Patronlar sınıfı ve onların hizmetindeki AKP iktidarı ekmeğimizi giderek küçültüyor. Onlar deveyi hamutuyla götürürken bizim kırıntılarla yetinmemizi istiyorlar. Emeklilik yaşı yükseltiliyor, ücretler düşürülüyor. Kıdem tazminatımız elimizden alınmak isteniyor. Ücretlerimizi arttırmak ve çalışma koşullarını iyileştirmek için grev yapmak istediğimizde grevlerimiz yasaklanıyor. Sendikalaşma hakkını kullanmak istediğimizde işten atılıyor ama patronlardan hesap soran yok. Bir ev sahibi olabilmek için yaşamımızın 10-20 yılını ipotek etmemiz gerekiyor. Çocuğumuzun iyi bir eğitim almasını istiyoruz ama gerçekten kaliteli okulların kapısından girecek paramız yok. Ailemizle, sevdiğimizle daha fazla vakit geçirmek istiyoruz ama geçinebilmek için yaptığımız fazla mesailer bize zaman bırakmıyor.

Demek ki çok çalışmakla büyümüyor ekmeğimiz, aksine küçülüyor. Sesimizi çıkarmadığımız sürece de küçülmeye devam edecek. Tarihin hiçbir döneminde egemenler kendiliğinden hak bahşetmediler bize. **Sınıflı toplumların ortaya çıkışından bu yana ezilenler, emekçiler egemenlere karşı mücadele ederek büyüttüler ekmeklerini.** Sadece bir yük hayvanı gibi karınlarını doyurmak istemediklerini, aynı zamanda yaşamın tüm güzelliklerinden paylarına düşeni almak istediklerini söylediler. Onların verdiği mücadeleler sayesinde bugün sahip olduğumuz haklar bize miras kaldı. Birçok hakkımız el konuldu ama sermaye sınıfı sınır tanımıyor. Elimizde kalan hakları korumak, kaybettiklerimizi geri almak ve yeni haklar elde etmek için bizim de mücadeleden başka seçeneğimiz yok. Binlerce yıllık tarihimiz bize bunu gösteriyor. Ne kadar mücadele, o kadar ekmek! ■

Gerçek Düşman Kapitalizm ve Sermaye Sınıfıdır!

Emekçi kadın kardeşlerimiz, Türkiye’de ve pek çok ülkede artmaya devam eden kadına yönelik şiddet hepimizi dehşete sürüklüyor. Belki de pek çoğumuz bunun nedenini anlamakta zorlanıyoruz. Hemen her ülkede siyasi iktidarlar benzeri açıklamalar yapıyorlar: Güya sorunu çözmek için ellerinden geleni yapıyor, kadına yönelik şiddeti lanetliyor, tepki gösteriyorlar. Ama sorun çözülmediği gibi kadına yönelik şiddet normalleşip kanıksanıyor, hatta adeta kadının kaderi sayılıyor. Peki, doğru mudur bu?

Eğer tarih bilgisi ve bilincine sahip değilsek, içinde yaşadığımız koşulları değışmez, ezelden ebede kadar baki sanırız. Oysa dünya dönüyor ve toplumlar değışiyor. Sermaye sınıfının işçi sınıfını sömürmesine dayanan kapitalizm, tarihin son birkaç yüzyılında ortaya çıktı ve dünyaya yayıldı. Sanayi devrimiyle kapitalizm, daha önce hiçbir toplumsal düzenin yapamadığını yaptı, dünyanın çehresini değıştirdi. Milyarlarca insanı toprağından, zanaatından kopararak kentlere yığıdı, işçi haline getirdi. Ucuz işgücü peşindeki sermaye sahipleri sadece erkekleri değil kadınları ve çocukları da atölyelere, fabrikalara, madenlere doldurdu. Ezilen cins olan kadın aynı zamanda patronların sömürüsüne maruz kaldı, çifte ezilmişliğe mahkûm edildi. Ama toplum artık kökten değışmişti.

Kapitalizm, kadını erkekle eşit görmeyen, ikinci sınıf sayarak aşağılayan erkek egemen toplumsal yapıya dokunmadı. Ama sanayinin gelişmesi ve kadınların çalışma hayatına katılmasıyla, geleneksel ilişki ve düşünce biçimleri zorunlu olarak değışmeye başladı. O tarihten sonra kadınlar hızla kabuklarını kırmaya başladılar. İçe kapalı yaşamlarını geride bırakıp her geçen gün daha fazla hayata, kent yaşamına karıştılar. Fabrikalarda, atölyelerde çalışmaya başladılar. İkinci sınıf insan olmadıklarını, hakları olduğunu ve bu hakları için mücadele etmeleri gerektiğini öğrendiler. Erkek işçilerle birlikte patronların sömürüsüne karşı mücadeleye giriştiler. Erkeklerle aynı tezgâhlarda çalışmayı, eşit işe eşit ücret almayı, saygı görmeyi, örgütlenmeyi hakları olarak gördüler. Haklarını söke söke almayı başarırken, işçi sınıfının mücadelesinde daha fazla öne çıktılar.

Ancak erkek egemen zihniyet ne yazık ki hâlâ egemenliğini ve etkisini sürdürüyor. Kapitalist kâr düzeni, bu

noktada köklü bir zihinsel dönüşümün önünde engel oluyor. Kadınlara erkek arasındaki ilişki, olması gerektiği gibi insani ve eşit temellerde kurulamıyor; erkek ezen cins, kadın ezilen cins olmaya devam ediyor. Bugün dünyanın birçok köşesinde milliyetçi, otoriter, demokratik hakları umursamayan, kadına çocuk doğuran makine gözüyle bakan liderler işbaşına geliyor. Erkek egemen anlayışı besleyen bu liderler, kadınları aşağılayıp horluyorlar. Erkeğin egemen cins sayıldığı toplumsal zihniyeti ve geleneksel yapıyı kutsuyorlar. Toplum, erkeğin geleneksel rolünü oynamaya devam edeceği, kendini egemen cins olarak göreceği, kadını ezeceği biçimde şekillendirmeye çalışıyorlar. Geleneksel kalıplar içinde ezilen kadının pasif ve edilgen olmasını istiyorlar.

Onların ayrıştırıcı, kışkırtıcı, cinsiyet eşitliğini toplumsal bozulma olarak gören anti-demokratik anlayışları, erkek egemen zihniyetin güç kazanmasına neden oluyor. **Toplumu yapay temelde kutuplaştıran, kin ve nefreti körükleyen iktidarların varlığı, kadına şiddetin artmasına neden oluyor.** Bu bakış açısından Türkiye’ye bir bakalım: Ortadoğu’da kanlı bir savaş sürüp gidiyor. Türkiye’nin de dâhil olduğu bu savaş ve yükselen milliyetçilik toplumun ruhsal yapısını bozuyor. Ekonomik krizin faturası işçi sınıfına kesiliyor, yoksulluk artıyor, emekçilerin çalışma ve yaşam koşulları kötüleşiyor. Çığ gibi artan işsizlik milyonları çaresizliğe itiyor. Psikolojisi bozulan ve cinnet geçiren kimseler, erkek egemen zihniyetin kutsandığı koşullardan da güç alarak dehşet saçıyorlar.

Ancak unutmayalım ki dünya değışiyor, eski geleneksel yapılar çözülüyor, kalıplar kırılıyor. Dünyanın pek çok ülkesinde işçiler, emekçi kadınlar yüz binler, milyonlar olup sokakları dolduruyor. Emekçi kadınlar en ön safalarda sömürüye, ikinci sınıf insan olmaya, şiddete ve diktatörlük rejimlerine hayır diyorlar. Demeye de devam edecekler. Erkek işçi kardeşleri de kadın kardeşlerinin yanında yer almalıdır. Kadının ikinci sınıf sayılmasının, emekçi kadının ezilmesinin ve şiddet görmesinin nedeni kapitalist sömürü düzenidir. İşsizliğe, yoksulluğa, umutsuzluğa yol açan yine bu sömürü düzenidir. O halde gerçek düşman kapitalizm ve sermaye sınıfıdır! Kadın erkek demeden tüm işçiler olarak birleşmeli ve asıl düşmanımıza karşı mücadele etmeliyiz. ■

İşçilerin Hak Arayışı Engellenmek İsteniyor!

Somalı madencilerin hakları için yaptıkları yürüyüş engellendi

Soma'da en az 301 madencinin yaşamını yitirdiği katliamın ardından tazminatları ödenmeden işten atılan madenciler, 5 Ekimde "Sesimizi Duyan Var mı? Patron ÇALDI, Sarı Sendika SATTI, TKİ İZLEDİ, Yargı GÖRME-Dİ, Siyaset DUYMADI!" pankartıyla Ankara'ya yürüyüş başlattılar. Ancak işçilerin yürüyüşü Manisa'nın Kırkağaç ilçesinde engellendi. Valilik tarafından yürüyüşlerine izin verilmeyen işçiler, nöbet tutmaya devam ediyorlar. Bağımsız Maden-İş Sendikası'nın desteğiyle mücadele eden Somalı maden işçileri, verilen sözlerin tutulmamasına, yapılan protokollere uyulmamasına tepkilerini dile getiriyorlar ve gasp edilen hakları için mücadeleye devam etmekte kararlı olduklarını ifade ediyorlar.

Somalı maden işçilerinin eylemi önce Soma Kaymaklığı tarafından yasaklanmak istenmiş, yasak kararı sendika tarafından mahkemeye taşınmış, Manisa 1. İdare Mahkemesi ise yasak kararını bozmuştu. Bunun üzerine işçiler yürüyüşe başlamışlardı. Ancak mahkeme kararına rağmen Manisa Valiliği işçilerin yürüyüşünü kanuna aykırılık gerekçesiyle engellemeye devam ediyor

Aliağa işçilerinin direnişi devam ediyor

31 Mart seçimlerinin ardından MHP'li belediye baş-

kanı Serkan Acar tarafından Aliğa Belediyesi'nden önce 100, daha sonra da 62 işçi işten çıkarıldı. İşçiler, teknolojik gelişmeleri gerekçe göstererek işten çıkarmayı meşurlaştırmaya çalışan Acar'a tepkilerini Aliğa Demokrasi Meydanında direnişe geçerek gösterdiler. İşçilerin örgütlü olduğu DİSK/Genel-İş Sendikası yönetimi, gerçekleştirdiği basın açıklamalarında, işten atılan üyelerine sahip çıkacağını ve işçiler işlerine geri dönene kadar mücadeleye devam edeceğini açıkladı. İşçilerin anayasal bir hak olan sendikal haklarına saldıran Serkan Acar'ın suç işlediğine dikkat çeken Genel-İş, kayyum atanan belediyelerde de yüzlerce üyelerinin işten çıkarıldığına dikkat çekti. Açıklamanın sonunda "Ekonomik zorunluluğa dayalı işten çıkarma bahanesiyle, ya da Aliğa Belediyesi'nin söylediği gibi teknolojik nedenler gibi sendika karşıtı ayrımcı fiillere izin verilmemelidir" denildi.

Adana ve Antep'te sayacılar iş bıraktı

İki kentteki saya işçileri ücret ve çalışma koşullarının düzeltilmesi ve 12-14 saati bulan çalışma saatlerinin kısaltılması talepleriyle iş bıraktılar. Sayacıların eylemi Antep'te sonuç verdi. Ücretlerine yüzde 20 zam yapıldı, çalışma saatleri 08.00-19.00 saatleri arasında olacak şekilde sınırlandırıldı, gece mesaisi ve kayıtsız işçi çalıştırılmasının yasaklanacağı ve işçilerin sigortalarının yapılacağı açıklandı. Antep'te işçiler kazanım elde ederken Adanalı sayacıların eylemleri verilen sözlerin tutulmaması nedeniyle devam ediyor. Adanalı Saya işçileri, mağaza satışı 300-400 lira olan ayakkabılar için kendilerine 3,5-4,5 lira fiyat verildiğini, her şeye zam gelirken geçimlerini sağlayamadıklarını ifade ediyorlar. Saya başı ücretlerinin yüzde 50 arttırılmasını talep ediyorlar. Saya işçilerinin eylemlerine katılan Suriyeli mülteci işçiler de Türkiyeli işçi kardeşleriyle aynı şartlarda çalışmak istediklerini dile getiriyorlar. ■

Dünya Meydanlarında “Artık Yeter” Haykırışı Yükseliyor

Ekvador

Ekvador: Emekçilerin haklı isyanı kibirli egemenlere geri adım attırdı

Güney Amerika ülkesi Ekvador’da emekçilerin Şubat ayından bu yana sürdürdükleri mücadele egemenlere geri adım attırdı. Ekvador Devlet Başkanı Lenin Moreno, iktidara geldiği 2017’den bu yana işçi sınıfına ve emekçilere kemer sıkma politikalarını dayattı. IMF ile anlaşılan Moreno, 1 Ekimde kamu hizmetlerine ayrılan bütçeyi kısma, kamu çalışanlarının sayısını azaltma, yıllık izinlerini kısaltma ve ücretlerini düşürme, akaryakıt sübvansiyonlarını kaldırma kararını açıkladı. Bunun üzerine taksi ve kamyon sürücülere 3 Ekimde greve gitti. Sendikaların, öğrenci gençliğin ve muhalif kesimlerin destek verdiği grev kısa zamanda diğer sektörlerle de sızdı, eylem ve protestolar tüm ülkeye yayıldı. Bunun üzerine Moreno hükümeti, OHAL ilan etti ve orduyu protestoları ezmek üzere sokağa indirdi.

Ancak halk OHAL’e boyun eğmedi, kendini korumak için saldırılara karşılık verdi. Yerliler kendilerine saldıran askerleri, polisleri rehin aldı. Yolları, caddeleri kapatarak hükümetin sübvansiyonların kaldırılması kararını geri çekmesi talebini yükseltti. Yerlilerin kararlı mücadelesi toplumun geri kalanına cesaret ve güç verdi. Yerliler, işçiler, emekçiler, ülkenin dört bir yanından başkent Quito’ya doğru yola çıktı. Kitlelerin başkente ulaşmaya başlaması korkuyu artırdı ve hükümet sarayı Carondelet boşaltıldı, hükümet merkezi ülkenin güneybatısındaki liman kenti Guayaquil’e taşındı.

İşçi ve emekçilerin taleplerini yok sayan kibirli Moreno, paketi geri çekmek ve istifa etmek yerine protestoları “darbe girişimi” diyerek yaftalamaya çalıştı. Bu girişimin ar-

kasında dış güçlerin olduğunu ileri sürdü. Ancak işçi ve emekçiler Moreno’nun yalanlarını mücadeleleriyle boşa çıkardılar. Moreno hükümeti 13 Ekimde saldırı paketini geri çektiğini açıklamak zorunda kaldı.

Irak: Emekçiler işsizliğe ve yoksulluğa hayır dedi

Iraklı emekçiler 1 Ekimde yolsuzluğa, işsizliğe ve kamu hizmetlerinin yetersizliğine karşı sokaklara döküldü. Başkent Bağdat’ta başlayan kitlesel protestolar kısa sürede Basra, Nasiriyeye, Amara ve diğer şehirlere sızdı. Protesto gösterilerine katılanların çoğunluğunu genç işsizler oluşturuyor. Saddam rejiminin yıkılmasının üzerinden 16 yıl geçti. Iraklı emekçiler o günden bu yana mezhepsel ayrımlar temelinde hükümetler oluşturulduğunu ve koltuğa kim otursa otursun kamu fonlarını kendisini zenginleştirmek için kullandığını belirtiyorlar.

Temiz içme suyu, elektrik gibi en temel kamu hizmetlerinin yokluğu, giderek artan işsizlik ve iktidarın yolsuzlukları Iraklı emekçilere “artık yeter” dedirtti. Gösterilerin ilk günlerinde sağlık ve eğitim sistemindeki bozukluğa, işsizliğin ve yasadışı silah kullanımının artmasına tepki gösteren emekçiler, devam eden günlerde hükümetin azgınca saldırıları karşısında rejimin devrilmesi talebini yansıtan sloganlar yükselttiler.

Egemenler polisi halkın üstüne salarak sokaklarda haklı taleplerini yükselten emekçileri yıldırıma çalıştılar. Eylemlerde 110’ün üzerinde insan hayatını kaybederken binlercesi de yaralandı. Ancak emekçiler evlerine dönmediler, taleplerini haykırmaya devam ettiler. Bunun üzerine Irak hükümeti bir iyileştirme paketi açıklamak zorunda kaldı.

Irak

Haiti

Haiti: “Farklı bir Haiti istiyoruz!”

Karayıpler’in en yoksul ülkelerinden biri olan Haiti’de halk Şubat ve Haziran aylarında yüksek enflasyona, yoksulluğa ve yolsuzluklara karşı ayağa kalkmıştı. Haitili emekçiler, Eylül ayının son haftalarında yeniden sokaklara döküldü. Protesto gösterilerini haftalardır devam ettiren işçi ve emekçiler, ABD’nin desteğini arkasına alan ve yolsuzlukta sınır tanımayan Devlet Başkanı Jovenel Moise’nin istifa etmesini istiyorlar. Başkent Port-au-Prince’de yüz binlerce işçi ve emekçi gösterilere katılıyor, haklı öfkelerini ortaya koyuyor.

Haitili işçi ve emekçiler her geçen gün artan enflasyonla daha da yoksullaşıyorlar. 2010 yılında gerçekleşen depremin sarılmayan yaralarıyla boğuşmaya devam ediyor, barınma, temiz içme suyu ve gıdaya ulaşmada zorluk yaşıyorlar, açlık ve sefalet çekiyorlar. Lakin egemenler ülkeye yardım olarak gönderilen paraları ve ülke kaynaklarını kendi çıkarları için kullanıyorlar. Yolsuzluklarla zenginliklerine zenginlik katıyorlar. 2010 depreminin ardından ülkeye gönderilen yardımlar emekçilere ulaştırılmadı. Deprem evsiz bıraktığı insanlar için bir çözüm üretilmedi.

“Artık yeter!” diyen yoksul işçi ve emekçiler bu zulmün sona ermesi ve yaşam koşullarının değişmesi için sokaklara döküldüler. Haitili emekçiler, yolsuzluğa gömülmüş ve hayatlarını yok sayan devlet başkanının istifa etmesini istiyorlar. Buna karşılık egemenler, emekçilerin haklı mücadelesini şiddetle bastırmaya çalışıyor. Onlarca işçi ve emekçi protesto gösterilerinde polisler tarafından katledildi. Ancak egemenlerin baskıları Haitili yoksul emekçileri mücadeleden alıkoyamıyor. Son olarak 14 Ekimde başkent Port-au-Prince’de bir araya gelen yüz binler, devlet başkanının istifasını istedi. Haitili emekçiler ellerinde boş tencerele yürüdüler ve “farklı bir Haiti istiyoruz” diye haykırdılar.

Pakistan: Sağlık emekçileri mücadele ediyor

Pakistan’ın Hayber-Pahtunhva eyaletinde doktorlar, hemşireler başta olmak üzere yaklaşık 45 bin sağlık çalışanı greve çıktı. Eyalet hükümetinin sağlık sektörünü özelleştirme çalışmaları kapsamında hazırladığı yasaya karşı Mayıs ayından itibaren çeşitli protesto gösterileri düzenleyen doktorlar, 27 Eylülde de bir protesto gösterisi düzenlediler. Polis protesto gösterisine katılan işçilere saldırdı, 10 doktoru yaraladı ve 14 doktoru gözaltına aldı. Bu saldırı sonucunda sağlık işçilerinin örgütü olan Büyük Sağlık Birliği (GHA) üyesi olan doktorlar ve diğer sağlık çalışanları da greve çıktı ve yaklaşık 1500 sağlık merkezinde acil servisler dışında hizmet vermeyi durdurdu. Sağlık çalışanları yasanın geri çekilmesini ve gözaltındaki arkadaşlarının derhal serbest bırakılmasını talep ediyorlar.

Hastanelerin özelleştirilmesiyle iş güvencelerinin ellerinden alınacağını, ücretlerinin düşeceğini belirten işçiler, bu yasanın uygulanmasına izin vermeyeceklerini dile getiriyorlar. Hükümet ise sağlık emekçilerine yönelik saldırılarına devam ediyor. Hastanelerden greve çıkan çalışanların listelerini isteyerek işlem yapılacağı konusunda tehditler yağdırıyor. Bir yandan da hastanelere geçici personel alınarak grev etkisizleştirilmeye çalışılıyor. Ancak sağlık emekçileri, mücadelede kararlı olduklarını ve geri adım atmayacaklarını dile getiriyorlar. ■

Pakistan

Kapitalizmden Yansıyanlar

Afrika zengin, varlıklı Afrika... Güneşten parlak bir elmas çıkacaksa bu dünyadan, onun derinliklerindedir. Afrika zengin, varlıklı Afrika... Platin, uranyum, petrol, altın... Bütün cevherleri biriktirmiştir kara Afrika, bereketli bağırsaklarında. Yeryüzünün en güzel canlıları koşuşturur çayırlarında, ovalarında. Gökyüzünün en hızlı kanatlıları şakırdar bembeyaz bulutlarının arasında. O beyaz bulutlar öylesine yakışır ki kapkara insanın gök kubbesine, gölgesinde çiçekleri bir başka kokar, çocukları bir başka. Sonbahara girdiğinde dünyanın kuzeyi, yani cana soğuk geldiğinde, semanın bütün güzelleri ak ve kara kanatlı leylekleri, telli turnaları, kazları, koca gagalı pelikanları karınlarını doyurmaya ve tabii biraz da ısınmaya, çoğalmaya Afrika'ya geçerler.

Berekettir Afrika. Mevsim değiştiğinde suyunun bereketi öylesine gürül gürül besler ki topraklarını Afrika'nın, kısa sürede yemyeşil olur kupkuru toprakları. Bütün canlılar akın eder suya, çiçeğe... Yeryüzü şenlenir, gökyüzü bayram eder. Afrika zengin, Afrika bereketli, Afrika varlıklı. Ama doyuramaz kapitalist düzenin doymak bilmez efendilerini! Suyun başına çökmüşlerdir ve açgözlülükte sınır tanımazlar. "Hepsi benim olsun" diyerek dünyanın bütün zenginliklerine el koyarlar. Zevk ve şatafat içinde yaşarken onlar, Afrika'nın güzel çocukları susuz ve açtırlar. Hasta ve yoksuldurlar! Suyunu kuruttukları bu çocuk meselâ [1], muhakkak ki bizim çocuğumuz, sınıfımızın çocuğu. Onu ve tüm çocukları bu çarkı bozuk, kokuşmuş

1

kapitalist sömürü düzeninden kurtaracak olan da bizzat işçi sınıfımızın örgütlü gücü olacaktır. İşte o zaman dünyanın hiçbir yerinde hiçbir çocuk diz çökmeyecek, bir yudum su için çamura yatmayacaktır.

2

Bu neyin resmi? [2] Bu rengârenk çürümüşlük, pis kokular. Bu çöplük kimin çöplüğü? Cevap oldukça basit; kim ise bu sistemden semirenler, kim ise alın teri dökmeyen işçilerin sırtından beslenenler, kim ise kapitalist sömürü düzeninin bekası için savaşanlar, işte onlardır bu kokuşmuş çöplüğün sahibi! Yeryüzünü ve gökyüzünü kirleten, çöpten dağlar, çöpten kıtalar yaratan, birilerinin tek başına varlığıyla milyonları yokluğa ittiği bu çürümüş düzen kimin düzeniyse, bu çöplüğün sahibi de onlardır. Sermaye sınıfının!

Amma velâkin onlardaki varlığın sahibi ise bizleriz! Güzel kokulu tenlerinin nedeni biziz. O güzel sabunlarının içinde bizden bir şeyler var. O incecik işlenmiş, tene geldiğinde bir kuşun okşandığını hissettiren elbiseler bizim ellerimizin hüneri. O koca koca saraylarının her karışında bizden çaldıkları var. Etlerinde ve kanlarında bizim rızımız, emeğimiz var. Bu kadar basit! Bu çöplük ve bu çöplük düzeni onların eseridir. Fotoğraftaki kadına dikkatli bakalım ve yanındaki ekmeğe... Bu kadın bizim sınıfımızın bir üyesi. Ne anlatıyor bu fotoğraf bize? Dünyadaki zenginliği ve güzellikleri biz yaratırız ama aç kalan

ve acı çeken biziz!

“Bir kadın, kirli nehir kıyısında uyuyor.” [3] Böyle yazıyor gazeteler, “gerisini siz anlayın” der gibi... Uyuyor mu sahiden? Belki de bitkindir, yıkılıvermiştir nehirde

topladığı çöplükten arazisine. Belki de düzenin ona çizdiği bu sınırların ortasına, kendisine ait birkaç metrekare ev yapmıştır. Bir de üzerine yatabileceği bir yatak. Daha sonra atık toplayan belediyeye topladığı çöplüğü satacak. Birkaç günlüğüne kendisinin ve çocuklarının karnını doyuracak. Yine de bu iyi ihtimal.

İşçi kardeşlerimiz, su üzerinde uyuyan bu kardeşimize gelin hep bir ağızdan seslenelim:

Gün ışığı çilemeye başladı başucunda
Denizle bir mavilik edindi günden
Seher yeline uyup kuşlar yerinden uçtu
Bu türküyü dinlemeyecek misin?
Hadi uyan
Aydınlığa çık da çil gözlerin ışısın
İlkyazlar sıcağı biriksin yüreğine...

Burası Mumbai, eski adıyla Bombay [4]... Okullarda “Hindistan’ın ticaret, kültür ve finans başkenti” diye öğretilen bir şehir Mumbai. Pekiye! Bu resmi neresine koyalım bu söylenenin? Yani bir ticaret, kültür, finans başkentinde insanlara reva görülen bu mu? Virane yapılar ve yıkılmış, mahvolmuş insanlar mıdır? Aslında hem öyle hem değil,

hem doğru hem de yanlış! Mumbai başka kentler gibi birileri için ticaret, finans ve kültür kentiyken, milyonlarca emekçi için sefalet kentidir!

O halde kapitalist sömürü düzeninin yarattığı dünyayı apaçık görelim. Bu düzen insanlığı felakete sürüklüyor. Milyarların ürettiği ama bir avuç asalağın tüm zenginliğe el koyduğu bir düzende adalet, eşitlik, kardeşlik, barış ve huzur olmaz. İşsizliğimiz, açlığımız, yoksulluğumuz ve çilemiz son bulmaz. Çöpten dağlar erimez, her geçen gün daha fazla insan o çöp dağlarından karnını doyurmaya itilir. Bu düzen değişmelidir kardeşler. Emegın sömürülmediği bir düzen kuralıyız. İşte o zaman sömürüye, savaşımlara, işsizliğe ve çöpten dağlara son verebiliriz. Bu düzende bir avuç asalak var, bir de biz. İşçi sınıfının güzel sesi Ziya Egeli’nin dediği gibi:

Ya onlar kazanacak

Ya da biz

Şakaya gelir yanı yok bu işin

Ortada bir yerde durup

Paçayı kurtarmaya çalışmanın onursuzluğu bir yana
İmkânı da yok...

Ya onlar kazanacak

Ya da biz

Ancak bütün mesele

Sen neresindesin bu işin?

Ortada bir yerde durup

Paçasını kurtarmaya çalışanlardan mısınız? ■

Hakkını Aramak Nankörlük müdür?

UID-DER'in internet sitesinde ve İşçi Dayanışması gazetesinde hakkını arayan, haksızlıklara itiraz eden işçilerin patronlar ya da siyasi iktidar tarafından nankörlükle suçlandıklarını anlattıkları pek çok mektup bulabilirsiniz. İşlerine geldiğinde "biz bir aileyiz" diyenler, işçilerden beledikleri uysallığı görmediklerinde hemen nankör yaftasını yapıştırıverirler. Bu mektuplardan birinde bir işçi kardeşimiz, zam farkını istedikleri için patron tarafından nankörlükle suçlandıklarını anlatmıştı. Bir başka işçi kardeşimiz ise, çalıştığı makinenin hidrolik yağ sızdırması üzerine iş güvenliği riski yaratan bu durumun çözülmesini talep ettiği ve bu talebinde ısrarcı olduğu için üretim şefi tarafından nankörlükle suçlandığını yazmıştı mektubunda. 2015'te seçim öncesi Batman'da bir açılış törenine katılan Erdoğan, Batmanlı petrol işçilerini nankörlükle suçlamıştı. İş güvencesi isteyen bir grup TPIC işçisinin, konuşma yapan Erdoğan'a seslerini duyurmak için "Başkan TPIC İşçisine Sahip Çık" sloganı atması üzerine Erdoğan, "Bir yerde çalışıyorsunuz nankörlük yapmayın! Bir imkân size tanınmış, oralarda çalışıyorsunuz" diyerek azarlamıştı işçileri.

Nankör "iyilikbilmez" demektir. Yani size yapılan iyiliğin değerini bilmez, iyiliği yapana haksızlık ya da kötülük ederseniz nankörsünüz demektir. Nankör olmamak için yapılan iyiliğin değerini bilmeniz, karşılığını ödeyemese-niz bile minnet duymanız gerekir. Minnet ise, yapılan bir iyiliğe karşı kendini borçlu saymak demektir. Peki, patronlar neden işçileri nankörlükle suçlarlar? Ortada patronların işçilere yaptığı bir iyilik var da işçiler bu iyiliğin değerini bilmeyip patronlara haksızlık mı yapıyorlar?

Önce şu sorulara cevap verelim: Patronlar işçilere iyilik mi yapıyorlar? İşçilerle patronlar arasında nasıl bir ilişki var? **Kapitalist sistemde patronlar ve işçiler çıkarları birbirine zıt iki ayrı toplum kesimidir.** Patronlar ve işçiler iki sınıf oluştururlar. Patronlar sınıfı üretim araçlarının özel mülkiyetini ellerinde bulundururlar. Bu sahipliğe dayanarak sermayelerini büyütme, kârlarını arttırmak ve zenginliklerini sürdürmek için fabrikalarda işçileri çalıştırırlar. İşçilerin ürettiklerine el koyarak zenginleşirler. Patronların zenginliklerinin kaynağında işçilerin emeği vardır. Hiçbir patron kendisine kâr sağlamayan işçiyi yanında çalıştır-

maz. Ama kazandıkları hiçbir zaman yetmez patronlara, hep daha fazlasını isterler. Bunun için de işçiyi daha uzun saatler çalıştırır, daha düşük ücret vermek için uğraşırlar. Maliyet olarak gördükleri iş güvenliği önlemlerini almaktan kaçınırlar. Aynı şekilde işçilerin yemek, ısınma gibi ihtiyaçları da maliyettir onların gözünde. Fabrikalarında çalışan işçiler çok uzun saatler durmaksızın çalışsın, kendilerine verilenle yetinsin, hiçbir hak talep etmesin isterler.

İşçilerin elinde emek gücünden başka bir şey yoktur satabilecekleri. Aldıkları ücretle ailelerini geçindirmek zorundadırlar. Uzun çalışma saatleri sadece bedenen değil manen de yorar işçileri. Ailelerini, sevdiklerini göremez olurlar. İş güvenliği önlemleri alınmadığı için yaşamlarını kaybederler. Yemekler kötü olduğu için yeterince beslenemezler, zayıf düşerler. Kışın soğuktan donarken, yazın sıcaktan kavrulurlar. Onca alın teri dökmelerine rağmen yaşamlarını güçle sürdürürler. Ürettikleri zenginliklerden paylarına pek azı düşer. Sürekli ceplerindeki paranın hesabını yaparak yaşamak zorundadırlar. Doyasıya yiyip içemez, gezemezler. Çocuklarına istedikleri refahı, eğitimi, olanakları sağlayamazlar. Demek ki ortada ne patronların işçilere yaptığı bir iyilik ne de işçilerin minnet duymasını gerektiren bir durum var. Aksine sermaye sınıfının zenginliğinin bedelini işçiler yoksulluklarıyla, canlarıyla öderler. Patronları zengin eden ve minnet duyulması gereken aslında işçilerdir. Patronlar bu gerçeği gizlemek için işçilere ekme verdikleri yalanını söylerler. Hatta kriz dönemlerinde "ben bu işyerini sırf işçiler ekmeğinden olmasın diye kapatmıyorum, yoksa zarar ediyorum" gibi sözler sarf eden patronların sayısı artar. Bu yalana kanmayıp haksızlık karşısında sesini çıkaran işçinin ekme yediği kaba tükürdüğünü söyler, nankörlükle suçlarlar.

Susmanın, boyun eğmenin kendisine hiçbir şey kazandırmadığını her işçi yaşayarak öğrenir. Ücretini arttırmak, işten çıktığında kendisini insan gibi hissetmek, ailesiyle daha fazla vakit geçirmek, iş güvenliği önlemlerinin alındığı bir ortamda çalışmak, resmi tatillerde iznini kullanmak ve bunun gibi daha pek çok hakkını almak için sesini çıkarmaktan başka çaresi yoktur. Güçlü bir ses çikarmanın en iyi yolu örgütlenmektir. Bu patronların iddia ettiği gibi nankörlük değil, onurlu bir mücadeledir. ■

Tırnağı ve Dişiyle Direnmek!

■ **Kocaeli/Gebze'den bir kadın işçi**
 DİRENDİM açlığa, zulme ve sömürüye
 Güzel günler için DİRENYORUM
 Çocuğumla, eşimle
 Tırnağımla, dişimle DİRENECEĞİM.

15 Aralık 1978'de Maden-İş'in "greve devam" kararı aldığı toplantının yapıldığı salonun duvarında asılı dev bir afişte yazıyordu yukarıdaki sözler. 30 bin metal işçisi ile metal patronlarının örgütü olan MESS arasında kıyasıya pazarlıklar sonuçsuz kalmış, işçi sınıfına onuruyla direnmekten başka bir yol bırakılmamıştı. Yaklaşık 8 ay süren ve tarihe "büyük grev" diye geçen grev, türlü zorlukların ancak örgütlü sınıf dayanışması ile aşılabileceğini göstermiş önemli bir deneyim olarak sınıf tarihimize geçmiştir. Dayanışma evde, mahallede, kahvede, tarlada ve fabrikalarda büyüyerek devam etmiş ve MESS'e diz çöktürülmüştü. İşçiler taleplerini MESS'in grevi kırmak için tertip ettiği oyunları boşa düşüren kararlı direnişleri sayesinde elde etmişti. Bu başarının arkasında Maden-İş ve mücadeleciler yöneticileri, öncü işçiler, sınıf mücadelesini güçlendiren gençler, kadınlar ve ilerici kurumlar vardı.

Mücadeleciler emekçi kadınların oluşturduğu İlerici Kadınlar Derneğinin yani İKD'nin de grevin gücünü yitirmeden devam edişinde, uzun soluklu oluşunda büyük katkıları olmuştu. Grevci işçi ailelerini ziyaret eden mücadeleciler kadınlar, işçi eşlerine grevin haklılığını, greve destek vermeleri gerektiğini anlattılar. Grevin kadınlar tarafından sahiplenilmesini, işçi eşleri arasında koordinasyon kurulmasını sağladılar. Mücadeleciler kadınlar işçi eşleri ve çocuklarıyla grev alanlarını ziyaret ederek dayanışmayı güçlendirdiler. Evlerde bir araya gelerek grev alanına götürmek üzere yemekler yaptılar. Dayanışma masaları kurarak maddi ve ayni yardım topladılar. Birçok böl-

gede dayanışma geceleri örgütlediler. Güzel günler için direndiler, kardeşiyle, çocuğuyla, eşiyle... Tırnaklarıyla, dişleriyle direndiler. Kazanım tüm işçi sınıfının kazanımı olmuştu.

1977-1978 "büyük grev"inden önce toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin hazırlıkları aylar öncesinden başlamış, talepler bizzat işçiler tarafından belirlenmiş ve Maden-İş de büyük bir kararlılık ve özveriyle grev diyerek süreci kazanımla sonuçlandırmıştı.

Bugün de 130 bin metal işçisinin toplu iş sözleşmesi gündemimizde. Bu sözleşme tüm Türkiye işçi sınıfı açısından önemli bir sözleşme. Yalnızca 130 bin işçiyi ilgilendirmiyor. Sendikasız metal işçilerini, diğer sendikaların sözleşmelerini, genel olarak tüm işçileri bağlayan, ücretleri belirleyen bir sözleşme olacak. Ekonomik krizin emekçilerin evinde giderek hissedilir olması nedeniyle evin ve çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamayan ailelerin bu sözleşmeden beklentisi büyük. Yüksek enflasyon ve zamlar karşısında eriyen ücretler en temel ihtiyaçların karşılanmasında yetersiz kalıyor.

Bir de işin şu yanı var: Metal işkolunda kadınlar olarak erkek işçilere göre sayıca daha az ama giderek sayımız artıyor. Biz metal işçisi kadınların sorunları var. Bu sorunlarımız sözleşme taslaklarına yeteri kadar girememekte ve mücadele konusu yapılmamaktadır. Oysa kreş, doğum ve emzirme izinlerinin uzatılması, gece vardiyasının yasaklanması gibi taleplerimiz kadın ve erkek işçiler olarak uğrunda birlikte mücadele etmemiz gereken taleplerdir. Tıpkı diğer bütün taleplerimiz gibi.

İşçi sınıfı grev yasaklarına, işten çıkarmalara, düşük ücretlere, güvencesiz çalışmaya, hayat pahalılığına, yoksulluğa karşı mücadelesini ancak kadınıyla erkeğiyle birlik içinde olursa kazanabilir. İşçi sınıfı haklarını ancak bu şekilde koruyabilir ve geliştirebilir. ■

Krize Karşı Tek Reçete: Örgütlü Mücadele

■ İstanbul/Sefaköy'den bir grup sağlık işçisi

Merhaba dostlar. Biz UİD-DER'li sağlık işçileriyiz. Bugünlerde ekonomik kriz derinden hissedilmeye devam ediyor. Bundan iki üç sene önceki durumumuz bugünden çok daha iyiydi. Gün geçtikçe her şeyin fiyatı neredeyse iki kat arttı. Ucuz diye alışveriş için gittiğimiz marketler de artık pahalı. İndirimleri takip ediyoruz hepimiz. Daha geçtiğimiz günlerde elektriğe %15 zam geldi. Kışın gelmesiyle beraber biliyoruz ki zamlar da devam edecek. Sosyal medyada çok küfür yediklerini bahane ederek, artık akaryakıtı yapılan zamları açıklamayacaklarını söylüyorlar. Açıklasalar dahi patronların medyası yapılan her zam sanki ilk zammış gibi yansıtıyor, bir önceki zamlar söylenmiyor üstü örtülüp unutturuluyor.

Hepimiz genç işçileriz ve gezmek, eğlenmek, sinemaya gitmek istiyoruz. Kursa gitmek, bir şeyler öğrenmek en doğal hakkımız. Ama aldığımız ücretler buna yetmiyor. Sizlerle birkaç örneği paylaşmak istiyoruz. Geçenlerde bir grup sağlık işçisi olarak bir doğa gezisi düzenledik. Gideceğimiz yere vardığımızda gördük ki giriş ücreti karşılamayacağımız kadar yüksekti ve kapısından geri döndük. Bir büyüğümüz; “siz hiçbir şey yaşayamıyorsunuz. Bizim zamanımızda en azından ücretsiz sinema, konser olurdu. Şimdi attığın adım bile parayla” demişti. Yemek yemek, su içmek, barınmak gibi bunlar da bizim ihtiyaçlarımız. Bu düzende resmen bolluk içinde yokluk çekiyoruz. Bize lükse kaçmayın deniliyor. Lüks dedikleri bunlar mı? İşyerinde verilen yemekler yetmiyor, hep patates pilav veriliyor, dışarıdan yemek almak zorunda kalıyoruz. Ve bu cebimizden çıkıyor. Evlerimizde hep aynı yemekleri pişiriyoruz döne döne. Eskiden en azından haftada bir kere evlerimize et, balık girerdi. Şimdiyse ayda bir bile zor. Onlar ejder meyvesi yerken, saray mutfaklarına aylık milyonlarca liralık harcama yaparken, biz bayat yemek-

lerle günümüzü geçiriyoruz.

Hal böyle iken yaşam koşullarımız gittikçe kötüleşiyor. Hayalini kurduğumuz onca şeyi yapamazken, ay sonunu zor getiriyoruz. Maaşlarımıza kuş kadar zam yapılıyor. Maaşlarımıza yapılan resmi enflasyon oranındaki zamların daha fazlası bizden alınıyor. Bu durumda bizler sağlık işçileri olarak ek nöbetler alıp çok çalışmak zorunda kalıyoruz. Herkes ek iş yapıyor, ikinci işe giriyor. Gençlerde ek iş yapmayan yok neredeyse. Bir yerden çıkıp başka işe gidiyorlar. Gündüz okuyup gece çalışanlar var aramızda. Bu genç yaşta hepimizin kronik hastalıkları var. İşyerlerimizde iş güvenliğine uygun çalışma ortamından mahrumuz. Uzun iş saatleri boyunca çalışıyoruz. Bu koşullar altındayken asgari ücrete yapılacak zammı bekler olduk. Oysa çalıştığımız işyerlerinde gerçekten haklarımızı savunan sendikalarda örgütlenebilsek sorunlarımızın çözümünü çok çalışmakta görmeyiz. Bu yüzden çoğu zaman işyerine giriş evraklarında yandaş sendikalara üyelik formu dolduruluyor ve böylelikle o sendikalar yetkiyi almış oluyorlar.

Gün geçtikçe daha da yoksullaştığımızı hissediyoruz. Kredi kartı borcu, işsizlik korkusu, ay sonunu getirememeli telaşı... Patronlar krizin faturasını bize kesiyor. Biz biliyoruz ki ancak örgütlü olup dayanışmamızı güçlendirirsek buna karşı durabiliriz. Bizler de sağlık işçileri olarak UİD-DER'de bir araya gelip örgütleniyoruz. Mücadele adına işçi sınıfının sesi olan İşçi Dayanışması'yla biz de sesimizi duyurmak istedik. Diğer sektörlerde çalışan işçi kardeşlerimizle sorunlarımız, kaderimiz aynı olup mücadelemiz de aynı saflarda olmak zorundadır. Sorunlarımızı işyerinde yaşıyor olabiliriz fakat UİD-DER çatısı altında bir araya gelip mücadeleyi, doğru yöntemi, sınıf bilincini, dayanışma ruhunu öğrendik. Haydi, şimdi birlikte mücadele saflarına! ■

İşçi Sınıfının Tarihe Tanıklık Eden Ozanları

■ İstanbul'dan üniversiteli gençler

Biliyoruz ki insanlık bugüne kadar birçok zorlu dönem geçmiştir. Sınıflı toplumlar tarih sahnesine çıktığından beri, ezilenlerin sömürden kurtulma mücadelesi hep var oldu, var olmaya da devam ediyor. Zalimlerin düzenine karşı ezilenlerin ve sömürülenlerin safında yer alan edebiyatçılar, sanatçılar, ozanlar oldu, olmaya da devam ediyor. Nice sanatçılar, edebiyatçılar yetiştirdi bu her dalı yemiş dolu, mücadele dolu topraklar. Bizler de ÜİD-DER'li gençler olarak bu mücadeleye adanmış yaşamları tanımak ve onların izini sürmek adına duygularımızı paylaşmak istedik.

Bize yanlış tanıtılan Nâzım Hikmet, Sabahattin Ali ve Hasan Hüseyin Korkmazgil gibi şairler, yazarlar, edebiyatçılar hayatları boyunca ezilenlerin, işçinin ve emekçinin yanında olmuştur. Onların duygularını kaleme almıştır ve en önemlisi önlere set çekildiği, susturuldukları anlarda onlara sonsuz ümit aşılamıştır. Hayatları boyunca her daim mücadele yolunda sırt sırta vermiş olmaları da şüphesiz yaptıkları seçimler doğrultusundadır. Nâzım Hikmet ve Hasan Hüseyin'in de yolları işte bu noktada genişmiştir.

Nâzım Hikmet varlıklı bir aileden geliyordu. İsteddiği müddetçe rahat bir yaşam sürebilir, dünyanın tüm zorluklarından ve sınıf mücadelesinden uzakta sanatını yapabiliirdi. Fakat o hiçbir zaman işçi sınıfının sömürülmesine gözlerini yummadı. Tercih ettiği mücadele yolunda işçi sınıfının sesi oldu. Yazdığı şiirler sebebiyle yıllarca hapis yattı, sürgün hayatı yaşadı. Birçok şiirini de zor koşullar altında kaleme aldı. Nâzım Hikmet, umudunu kaybetmedi ve emekçilerin de kaybetmemelerini istedi. Birlikte hapis yattığı birçok insana düşüncelerini aktardı, aşıladı ve asla mücadeleden vazgeçmedi. Gelecek umudunu şu dizelerle ifade etti:

...ve insanlar ellerini

korkmadan

düşünmeden

birbirlerinin ellerine bırakarak
yıldızlara bakarak:

- "Yaşamak ne güzel şey!"

diyecekler;

bir insan gözü gibi derin

bir salkım üzüm gibi serin

bir ferah

bir rahat

bir işitilmemiş şarkı söyleyecekler...

Hiçbir ağaç

böyle harikulâde bir yemiş vermemiş

olacaktır

Ve en vadedici

bir yaz gecesi bile

böyle sesler

böyle inanılmaz renklerle

sabaha ermemiş olacaktır.

Topraktan

ateşten

ve denizden

doğanların

en mükemmeli doğacak bizden...

Hasan Hüseyin Korkmazgil de mücadelenin ozanlarından. Kendisi yoksul bir aileden geliyordu. Çok küçük yaştan itibaren bu sömürü düzeninin doğurduğu sonuçlara şahit olmuştu. Ekmek kavgası erken başlamıştı onun için. O da tıpkı Nâzım Hikmet gibi bu mücadeleye gönül vermiştir, ezilenlerin yanında olmuştur. Birçok şiirinde işçi sınıfının sorunlarını dile getirdiği için yine Nâzım Hikmet gibi hapis yatmıştır. Daha da ötesi o zamanlarda direnişe çıkan Kavel Kablo işçilerinin mücadelesine destek vermiş, "Kavel" adlı şiirini kaleme almıştır. İki farklı hayatın mücadele ruhuyla nasıl aynı yolda yürüdüklerine ve bize ışık tuttuklarına şahit oluyoruz. Onlar, yeteneklerini para pul, şan şöret için değil, dört bir yandan sömürülen işçi sınıfının haklı mücadelesi için kullanmışlardır. Biz ÜİD-DER'li gençler, onların şiirleri, düşünceleri ve mücadele duygularıyla kuşanıp nerede yer almamız gerektiğini biliyoruz. İşte tam burada, ÜİD-DER'de mücadelemizi büyütüyoruz. ■

Ben İsterim

Ben isterim ki
Bulutlar ağlasın
Çocuklar ağlamasın.
Hiçbiri öksüzlük
Yetimlik duymasın.

Ben isterim ki
Konuşsun her çiçek
kendi dilince
Silahların
kesilsin sesi.

Ben isterim ki
soğuğa, karanlığa
kapansın kapılar,
Gözler kapanmasın,
Sözler kapanmasın.

Ben isterim ki
Yangınlar sönsün,
Umutlar sönmeyin.
Erişsin her meyve
kendi çağında.
Yüreklere
acı söz değmesin.

Ben isterim ki
eğilsin dallar

bereketten.
İnsanoğlu
başını eğmesin
utançtan ya da güçsüzlükten.

Ben isterim ki
gözyaşı gibi
aksın pınarlar
berrak, duru
toprağın üzerinde.
Pınar gibi
akmasın gözyaşı
yeryüzünün hiçbir yerinde.

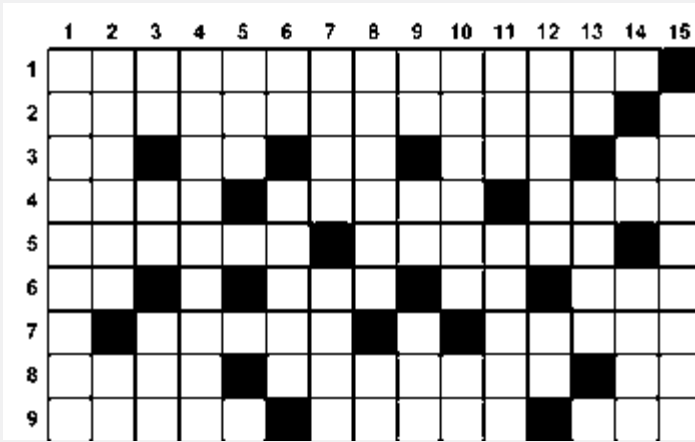
Ben isterim ki
Her şey eğilsin
insanın önünde
insan insana tutsak olmasın.

Ben isterim ki
sevinç, mutluluk
bol olsun.
Yürekten yüreğe,
ülkeden ülkeye
açık yol olsun .

Resul Rıza
Çeviren: Ataol Behramoğlu

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Son zamanlarda hükümet ve yandaş medyanın zam yapmıyor algısı oluşturmak için zam yerine kullandığı kelime.
2. Değişik ülkelerden işçi sınıfının katıldığı uluslararası örgütlenme.
3. Çince güneş. Berkelyumun simgesi. Yayla atılır. Bir oyuncunun herhangi bir davranış veya duyguyu yüz ve vücut hareketleriyle anlattığı oyun türü. Şaşma anlatan bir söz.
4. Sürükleme, sevk etme. Gizler, sırlar. Yatak veya yastık için kullanılan koruyucu kılıf.
5. Ceren. Sirtında dikenli çıkıntılar bulunan, pullu, büyük sürüngen.
6. İridyumun simgesi. Bir şeyin fiyatını artırma. Kriptonun simgesi. Olağandan daha hacimli.

7. Metalleri tutturma işlemlerinde kullanılan, kalay ve kurşun alaşımlarının genel adı. Durgun, dingin.
8. İhtar, tembih. Kuzey Afrika'da dervişlere verilen ad, murabıt. Evet.
9. Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu. İbadet. Elektrik akımı taşıyan tel veya kablo sistemi.

Yukardan Aşağıya

1. İrtica.
2. Merkezîyetçi. Eski Mısır'da üretici güç.
3. Briçte sanzatu. İngilizcede benim. Yanardağ püskürtüsü.
4. Hakkı olmayan bir şeyi kendisine mal etme, çalma.
5. Bir işi yapabilme gücü.
6. Doğal logaritmanın kısa yazılışı. Bir tepkimeye sebep olan ve onu hızlandıran organik madde.
7. Güneydoğu Asya'da bir ülke. Yardım, usanç, rica, şaşma anlatan bir söz.
8. Kılıç oyunu. Eski Mısır inancında Güneş tanrısı.
9. Şey kelimesinin sessizleri. Gümüşün simgesi. Eksiksiz.
10. Ağacın kesilerek silindiri biçimine getirilmiş gövdesi. Baryumun simgesi.
11. Kayınbirader. Hatay'ın bir ilçesi.
12. Batman'da bir dağ. Beygir.
13. Mililitrenin kısaltması. Seküler.
14. Halk ağzında evet. İkiyüzlülük.
15. Zarar karşılığı ödenen para.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	Ç	A	R	G	I	L	L	D	I	R	E	N	I	Ş	İ
2	A	R	A	L	A	R	P	A	K	A	B	E			
3	M	I	Z	R	A	K	T	A	K	S	I	R	A	T	
4	E	Z	A	N	B	Y	I	L	I	M					
5	K	A	K	A	M	O	Z	A	İ	K	K	E	T		
6	A	I	Z	G	A	R	A	R	M	T	E				
7	N	O	A	R	Y	A	B	A	R	I	Z	M			
8	R	O	M	A	K	A	I	D	E	A	M	A			
9	Y	A	I	M	E	S	T	E	T	A	N	O	S		

İşçilerin Sordukları/76

Yargıtay'ın Hamile İşçiler İçin Emsal Kararı

Hamile olduğu için işten çıkarılan bir kadın işçi, durumu kabullenmek yerine hakkının peşine düşerek işverene dava açtı. Yargıtay kararıyla Ağustos ayında kadın işçinin lehine sonuçlanan dava, aynı durumdaki işçiler için emsal oluşturabilecek.

Bir şirkette iş güvenliği uzmanı olarak çalışan kadın işçi, hamile olduğunu işverene bildirdikten sonra işten çıkarıldı. Kadın işçi, işverenin öne sürdüğü “mesai arkadaşları ile uyumlu olmaması, iletişim sorunları yaşaması, yöneticisi ile saygı çerçevesine uymayan konuşmalar yapması ve görevlerini tamamlamaması” gibi gerekçelerin asılsız olduğunu belirterek işverene dava açtı. İşten atılmasının gerçek sebebinin hamile kalması olduğunu vurgulayan anne adaylığı işçi, adil davranma ilkesine aykırı davranan işverenden ayrımcılık tazminatı ile ödenmemiş fazla mesai ücreti alacaklarını talep etti.

Davaya bakan 4. İş Mahkemesi, fazla mesai ücretlerinin ödenmediğinin işçi tarafından ispatlandığına karar verirken, iş sözleşmesinin gerçekte işçinin hamile olması sebebiyle, kötü niyetli olarak feshedildiği iddiasına itibar etmedi. Davacı işçinin şahitleri olayı doğrular şekilde beyanda bulunsa da, mahkeme “konu hakkındaki bilgilerinin davacıdan duyuma dayalı olduğu” kanaatiyle ifadeleri yeterli bulmadı. Bu sonuç karşısında da yılmayan işçi, mahkemenin verdiği kararı temyiz etti.

Bunun üzerine dosyaya bakan Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, emsal bir karara imza attı. Adil davranma ilkesinin bütün hukuk alanında geçerli olduğuna dikkat çekilen kararda, “İşverenin ayırım yapma yasağı, işçiler arasında keyfi biçimde ayırım yapılmasını yasaklar. Bununla birlikte eşit davranma borcu, tüm işçilerin hiçbir farklılık gözlemlenmeksizin aynı duruma getirilmesini gerektirmeyip, eşit durumdaki işçilerin farklı işleme tâbi tutulmasını önleme-

yi amaç edinmiştir. 4857 Sayılı İş Kanunu sistematüğinde, eşit davranma borcu, işverenin genel anlamda borçları arasında yerini almıştır. İşverence, işçiler arasında farklı uygulamaya gidilmesi yönünden objektif sebeplerin varlığı halinde eşit işlem borcuna aykırılıktan söz edilemez. Eşit davranma borcuna aykırılığı ispat yükü işçide olmakla birlikte, işçi ihlalin varlığını güçlü biçimde gösteren bir delil ileri sürdüğünde aksi işveren tarafından ispatlanmalıdır” denildi.

Hamile işçinin haksız yere işten atıldığını kanıtlamaya yönelik sunduğu mail yazışmaları gibi delilleri inceleyen Yargıtay; davacı işçinin işyerinde olumsuzluklara neden olan bir davranışının bulunmadığını, aksine yöneticisi tarafından çalışmalarının takdir edildiğinin anlaşıldığını belirtti. Yargıtay kararında, işçinin hastane raporu ile hamileliğini işverene bildirmesi üzerine bizzat çalışmalarını takdir eden yöneticisi tarafından “verim alınmadığı” gerekçesiyle işten çıkarıldığının anlaşıldığı yer aldı. İşçinin hamile olması nedeniyle ayrımcılık yapılarak işten çıkarıldığını delilleriyle ortaya koyduğunu belirten Yargıtay; “Davalı işveren ise 4857 Sayılı Kanununun 5. maddesinin son fıkrasına göre bir ihlalin mevcut olmadığını kanıtlayamamıştır. Mahkemece davacının çalışma süresi de dikkate alınarak, anılan yasanın 5. maddesi kapsamında ayrımcılık tazminatına hükmedilmesi gerekirken, tazminat talebinin reddine karar verilmesi hatalıdır. Mahkeme kararının oy birliği ile bozulmasına hükmedilmiştir” dedi.

İş Mahkemesinin kararını bozan Yargıtay, hamile olduğu için işten çıkarılan işçiye ayrımcılık tazminatı ödenmesine hükmetti. Böylece kadın işçinin hakkı için hukuk alanında verdiği kararlı mücadele, milyonlarca kadın işçiyi doğrudan ilgilendiren bir emsal kararın Yargıtay tarafından verilmesini sağladı. ■

Geleceğimiz İçin!

Geçtiğimiz günlerde İstanbul, 5,8 büyüklüğünde depremle ve buna eşlik eden yüzlerce artçıyla sallandı. Herhangi bir can kaybı yaşanmasa da meydana gelen depremler, İstanbul'un olası bir faciaya ne kadar hazırlıksız olduğunu bir kez daha gösterdi. Aynı zamanda emekçilerin nasıl uyutulduğunu, sermayenin vahşi doğasını tüm çıplaklığıyla gözler önüne serdi.

Deprem sonrası çok konuşulan çarpıcı konulardan biri acil toplanma alanlarının akıbeti oldu. İstanbul'da bulunan 493 toplanma alanından 416'sına, yani yüzde 85'ine AVM, rezidans ve gökdelenler dikilmiş durumda. Üstelik geri kalan 77 toplanma alanının da afet halinde toplanmaya uygun olduğu sanılmasın! Evlerin bahçeleri, küçücük çocuk parkları bile toplanma alanıymış gibi gösterilip, insanlar aldatılmak isteniyor. İstanbul'da yakın bir zaman içinde 7'nin üzerinde bir şiddette deprem olacağı herkes tarafından öngörülüyor mu? O halde bu tablo hangi mantıkla açıklanabilir?

İstanbul nüfusunun önemli bir kısmı 1. derece, diğer bir kısmı da 2. derece deprem bölgesinde yaşıyor. Üstelik açgözlü inşaat şirketleri tarafından milyonlarca insanın oturduğu binaların uygun olmayan zeminlere, dayanıksız malzemelerle inşa edildiği biliniyor. Hatta İstanbul'daki yapıların önemli bir oranının hasarlı olduğu söyleniyor. Bunlar yetmezmiş gibi İstanbul'u deprem konusunda daha da güvensiz hale getiren uygulamalardan biri, yakın zamanda "İmar Barışı" adı altında yapıldı. Kaçak ve hasarlı yapılar hiçbir denetim yapılmaksızın sadece mal sahiplerinin beyanlarına göre ruhsatlandırıldı. Mesela Kartal'da 2019 Şubatında çöken ve 21 kişinin yaşamını kaybetmesine neden olan bina, böyle bir binaydı. Ayrıca "imar barışı" ile yapılaşmanın yasak olduğu bölgelerin sermayenin hizmetine sunulmasının önü açıldı. Neden milyonlarca işçi ve emekçinin canı yok sayılıyor, gerekli denetimler yapılmıyor, cezai işlemler uygulanmıyor?

Şu ifadelere bir bakalım; "1970'li yıllarda İstanbul'un Anadolu yakasında yapılan yapıların büyük bir kısmına inşaat malzemesini ben sattım. Kumları Marmara Denizi'nden, demirleri hurdadan çektik. Sadece biz değil tüm firmalar aynı şeyi yapıyordu. Deprem olursa

İstanbul'a ordu bile giremez, ölen şanslıdır!" Bu itiraflar, inşaat patronu Ali Ağaoğlu'na ait... Elbette bu sermayedar, bu yaptıklarından dolayı kimsenin hesap sormaya çağını bildiği için rahatça konuşuyor. On sene öncesinde sarf ettiği bu sözlerle, AKP'nin başlattığı "kentsel dönüşümü" haklı göstermeye, insanları paniğe sürükleyerek kendisi için kârlı bir yatırım alanı açmaya çalışıyordu. Ama aynı zamanda 1999 depremindeki ölümlerden kendisinin de sorumlu olduğunu adeta kabul ediyordu! Bu açıklamalar hafızalardan silinmemişken, geçtiğimiz günlerde Varlık Fonundan 1 milyar 670 milyon lira harcayarak, arasında Ağaoğlu'nun şirketinin de bulunduğu 3 inşaat şirketi batmaktan kurtarıldı! Neden? Bu pervasızlık nasıl açıklanabilir?

1999 Marmara depreminin ardından, sözümona depremin yaralarını sarmak için getirilen Özel İletişim Vergisi'ni hatırladık mı? Nerede toplanan paralar? Devlet, deprem vergisi diye de bilinen bu vergi yoluyla bu güne kadar 60 milyar lirayı aşkın gelir elde etti. Bu paraların nereye, ne için harcandığı bilinmiyor ama deprem hazırlıkları için harcanmadığı ortada! Yetkililere bu konuya dair sorular yöneltildiğinde ise "bu mesele siyaset üstü, siyaseti karıştırmayın" denerek geçiştiriliyor. Neden?

Kardeşler, depremin sonuçları gerçekten siyaset üstü müdür? Elbette hayır! Örgütsüz olduğumuz için uyutulmaya çalışılıyor! Depreme karşı en az önlem alınan bölgelerde, en riskli binalarda emekçilerin yaşadığını bilmeyen var mı? Peki, milyonlarca emekçinin canı neden hiçe sayılıyor? Madenler, inşaatlar, fabrikalar neden işçilere mezar oluyorsa, iş cinayetleri neden günden güne artıyorsa işte o sebepten! Sendikalaşma hakkını kullanan işçileri işten atan patronlara neden ceza verilmiyorsa, insan hayatını yok sayan inşaat şirketlerine de işte o sebeple dokunulmuyor! Çünkü adına kapitalizm denilen bu düzen, sermaye sınıfının düzenidir. Sermaye sınıfı için emekçilerin canı değil kâr önemlidir. Eğer önlemler alınırsa deprem öldürmez! Ama örgütlü olmazsak, canımıza kast edenlere karşı çıkmazsak deprem öldürür! Bu yüzden, depreme karşı önlemlerin alınması için mücadele etmeliyiz. Bunu geleceğimiz için yapmalıyız! ■